

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний педагогічний університет імені Володимира Винниченка

Факультет педагогіки, психології та мистецтв
Кафедра педагогіки та спеціальної освіти

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

В.о. завідувача кафедри
К.п.н., професор Рацул А. Б.

«2» серпня 2022 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ТЕОРІЯ І ПРАКТИКА ВИЩОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Рівень вищої освіти: II (магістерський) освітній рівень

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 011 Освітні, педагогічні науки. Педагогіка вищої школи

Освітня програма: Освітні, педагогічні науки (Педагогіка вищої школи)

Форма навчання Денна, заочна

2022–2023 навчальний рік

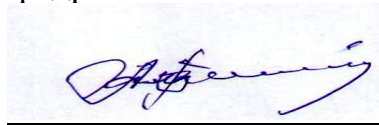
Робоча програма навчальної дисципліни Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні розроблена на основі освітньо-професійної програми Освітні, педагогічні науки (Педагогіка вищої школи), навчального плану підготовки здобувачів вищої освіти II освітнього ступеня за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки. Педагогіка вищої школи.

Розробник: д.п.н., професор Окольніча Т.В.

Робочу програму обговорено та схвалено на засіданні кафедри педагогіки та спеціальної освіти

Протокол від «2» серпня 2022 року № 1

В.о. завідувача кафедри

(підпис)

Рацұл А. Б.

Робоча програма навчальної дисципліни Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні для студентів спеціальності 011 – Освітні, педагогічні науки. Педагогіка вищої школи за II освітнім рівнем вищої освіти. ЦДПУ імені В. Винниченка, 2022. 21 с.

© Окольніча Т. В, 2022 рік
© ЦДПУ імені В. Винниченка,
2022 рік

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка	Нормативна	
Індивідуальне навчально-дослідне завдання - підготовка і обговорення творчих завдань	Спеціальність: 011 – Освітні, педагогічні науки. Педагогіка вищої школи	Рік підготовки	
		1-й	1-й
Загальна кількість годин – 135		Семестр	
		1-й	1-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 6 самостійної роботи студента – 20	Освітня програма: Педагогіка вищої школи	1-й	1-й
		Лекції	
	32год.	10год.	
	Практичні, семінарські		
	22год.	10год.	
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
	81 год.	115 год.	
	Індивідуальні завдання:		
Вид контролю:			
Екзамен	Екзамен		

1.2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є розкриття основних проблем сучасної неперервної професійної освіти; тенденцій розвитку, змісту та технологій навчання, методів формування професійного мислення; розвиток професійно важливих якостей та властивостей особистості.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- формування у майбутніх фахівців систематизованих уявлень, теоретичних знань та практичних умінь, які дозволять їм ефективно використовувати отримані педагогічні знання у своїй професійній діяльності;
- оволодіння студентами змістом професійної освіти, що визначається соціальним замовленням і змінюється відповідно до вимог суспільства;
- оволодіння здобувачами системним світоглядом та модельним мисленням;
- розвиток професійно-педагогічної спрямованості майбутніх фахівців;
- формування професійно-педагогічної компетентності як здатності педагога кваліфіковано здійснювати професійне навчання в рамках конкретної професії на рівні вимог, установлених стандартами професійної освіти, на основі поєднання техніко-технологічних і психолого-педагогічних знань, умінь і навичок.

Основним завданням дисципліни є надання магістрантам базових знань щодо: нормативно-правової бази сфери освіти; управління системою вищої освіти; усвідомлення системи стандартів освіти та державному регулюванню професійної освітньої діяльності; теоретичних та практичних питань вищої професійної освіти; усвідомлення сучасного стану вищої (професійної) освіти в Україні, яка визначає вектори її розвитку та окреслює найбільш проблемні аспекти функціонування вітчизняної системи вищої професійної (педагогічної) освіти з огляду на декларування її стратегічним напрямом поступового узгодження із міжнародними вимогами.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі *компетентності*:

Інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні завдання та проблеми в галузі освітніх, педагогічних наук, професійній діяльності, в організації освітнього процесу в закладах професійної освіти, що передбачає застосування відповідних освітніх, педагогічних, управлінських інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні	Фахові
ЗК 01. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	ФК 03. Здатність організовувати освітньо-виховний процес у закладах вищої освіти та використовувати сучасні науково обґрунтовані, традиційні та інноваційні педагогічні
ЗК 04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	
ЗК 09. Здатність до міжособистісної	

взаємодії.	<p>засоби, методи, прийоми, технології у очній, змішаній та дистанційній формі навчання.</p> <p>ФК 05. Здатність розробляти і реалізовувати нові освітні інструменти, проекти та інтегрувати їх в освітнє середовище закладу професійної освіти.</p> <p>ФК 07. Критичне осмислення проблем у сфері освіти, педагогіки й на межі галузей знань.</p> <p>ФК 09. Здатність до використання сучасних інформаційно-комунікаційних та цифрових технологій у освітній та дослідницькій діяльності.</p>
------------	--

1.3. Очікувані програмні результати навчання:

ПРН 02. Володіти загальноосвітніми та професійними знаннями, необхідними для вирішення актуальних професійних завдань організації та здійснення вищої освіти.

ПРН 04. Використовувати сучасні цифрові технології і ресурси у професійній, інноваційній та дослідницькій діяльності.

ПРН 06. Уміти організовувати освітній процес на основі студентоцентрованого, компетентнісного, контекстного підходів та сучасних досягнень освітніх, педагогічних наук, управляти навчально-пізнавальною діяльністю, об'єктивно оцінювати результати навчання здобувачів освіти.

ПРН 10. Уміти здійснювати пошук необхідної інформації з освітніх/педагогічних наук у друкованих, електронних та інших джерелах, аналізувати, систематизувати її, оцінюючи достовірність та релевантність.

ПРН 11. Уміти приймати ефективні, відповідальні рішення з питань управління в сфері освіти/педагогіки, зокрема у нових або незнайомих середовищах, за наявності багатьох критеріїв та неповної або обмеженої інформації.

ПРН 13. Уміти організовувати та проводити науково-педагогічне дослідження.

ПРН 14. Уміти розпізнавати та враховувати різноманітність здобувачів освіти, здійснювати індивідуальний супровід в освітньому процесі.

2. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Розділ I. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного, інтелектуального та культурного розвитку держави.

Тема 1. Стратегічні завдання ЗВО на сучасному етапі становлення України, як незалежної Європейської держави.

Досягнення світової системи освіти. Тенденції розвитку освіти у світі і Україні. Передумови створення Європейського простору вищої освіти. Основні засади

реформування вищої освіти в Україні. Особливості державної політики в галузі освіти. Стратегічні завдання інтеграції України у європейський освітній простір.

Тема 2. Вища освіта України : мета та основні завдання.

Тенденції розвитку національної системи вищої освіти. Принципи і методи адаптації європейської системи вищої освіти у вищу освіту України. Особливості модернізації вищої освіти України в контексті вимог Болонського процесу. Формування інноваційного освітнього середовища у ЗВО України. Запровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу (КМСОНП) у вищу освіту України.

Тема 3. Розвиток освіти в Україні в контексті глобалізації.

Процес глобалізації як конвергенція принципів засад освітньої політики. Головні аспекти впливу глобалізації на розвиток освітніх процесів: політичний, економічний, культурний. Болонський процес і його реалізація в освіті України.

Розділ II. Державне регулювання професійної діяльності в системі вищої освіти.

Тема 4. Нормативно-правова база забезпечення професійної діяльності працівників.

Загальні принципи суспільного поділу праці в Україні. Позиціонування фахівця у суспільному поділі праці. Система нормативно – правових актів, що регулюють управління трудовими ресурсами, в тому числі у сфері освіти. Питання про освіту в Конституції України, Кодекси Законів «Про освіту», «Про вищу освіту», про зміни у Законі «Про вищу освіту». Указ президента України «Про національну доктрину розвитку освіти», «Про оплату праці» та інші. Система нормативних документів сфери праці: кваліфікаційні характеристики та посадові інструкції.

Тема 5. Державне регулювання професійної діяльності закладу вищої освіти.

Система державного управління і регулювання освітньої діяльності закладів вищої освіти. Управління вищою освітою регіональними органами влади. Нормативні документи і стандарти в регіональному та внутрівузівському управлінні системою вищої освіти. Система нормативних документів сфери освіти: система стандартів вищої освіти. Система нормативних документів сфери освіти: організація освітнього процесу у ЗВО. Організація навчально-методичної роботи у закладі вищої освіти. Основи інноваційних професійних технологій. Система нормативних документів сфери освіти. Управління системою вищої освіти.

Тема 6. Шляхи та засоби підвищення ефективності вищої освіти в Україні.

Аналіз методів визначення ефективності освіти. Перехід на співставлену із світовою системою показників якості та стандартів професійної підготовки. Розвиток варіативності і доступності освітніх послуг вищої школи. Механізми систематичного оновлення і забезпечення гнучкості змісту

освіти на всіх рівнях підготовки спеціаліста. Економічна та соціальна компоненти ефективності методик підвищення конкурентноздатності освітянської послуги.

Тема 7. Управління якістю освітніх та наукових послуг в системі вищої освіти.

Ефективний менеджмент в діяльності закладів вищої освіти. Позиціонування ефективності управління закладом вищої освіти. Управління процесом підвищення ефективності підготовки фахівців у ЗВО. Перспективив досконалення управління якістю освітніх та наукових послуг в системі вищої освіти.

3. Структура навчальної дисципліни (для денної та заочної форми навчання)

Назва теми	Кількість годин				
	Всього д./з.	Лекції д./з.	семінарські заняття д./з.	самостійна робота д./з.	
Модуль І. Євроінтеграція України як чинник соціально-економічного, інтелектуального та культурного розвитку держави					
Тема 1. Стратегічні завдання ЗВО на сучасному етапі становлення України, як незалежної Європейської держави	16/17	4/2	2/	10/15	
Тема 2. Вища освіта України : мета та основні завдання	19/17	4/2	4/	11/15	
Тема 3. Розвиток освіти в Україні в контексті глобалізації	22/17	6	4/2	12/15	
Модуль ІІ. Державне регулювання професійної діяльності в системі вищої освіти					
Тема 4. Нормативно-правова база забезпечення професійної діяльності працівників	18/19	4/2	2/2	12/15	
Тема 5. Державне регулювання професійної діяльності закладу вищої освіти	20/19	4/2	4/2	12/15	
Тема 6. Шляхи та засоби підвищення ефективності вищої освіти в Україні	20/24	4/2	4/2	12/20	
Тема 7. Управління якістю освітніх та наукових послуг в системі вищої освіти	20/28	6	2/2	12/20	
ВСЬОГО	135/135	32/10	22/10	81/115	

4. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

4.1. Теми лекційних занять

4.1.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Стратегічні завдання ЗВО на сучасному етапі становлення України, як незалежної Європейської держави	4
2	Тема 2. Вища освіта України : мета та основні завдання	4
3	Тема 3. Розвиток освіти в Україні в контексті глобалізації	6
4	Тема 4. Нормативно-правова база забезпечення професійної діяльності працівників	4
5	Тема 5. Державне регулювання професійної діяльності закладу вищої освіти	4
6	Тема 6. Шляхи та засоби підвищення ефективності вищої освіти в Україні	4
7	Тема 7. Управління якістю освітніх та наукових послуг в системі вищої освіти	6
	Разом	32

4.1.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Стратегічні завдання ЗВО на сучасному етапі становлення України, як незалежної Європейської держави	2
2	Тема 2. Вища освіта України : мета та основні завдання	2
4	Тема 4. Нормативно-правова база забезпечення професійної діяльності працівників	2
5	Тема 5. Державне регулювання професійної діяльності закладу вищої освіти	2
6	Тема 6. Шляхи та засоби підвищення ефективності вищої освіти в Україні	2
	Разом	10

4.2. Теми семінарських занять

4.2.1 денна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Стратегічні завдання ЗВО на сучасному етапі становлення України, як незалежної Європейської держави	2
2	Тема 2. Вища освіта України : мета та основні завдання	4
3	Тема 3. Розвиток освіти в Україні в контексті глобалізації	4
4	Тема 4. Нормативно-правова база забезпечення професійної діяльності працівників	2
5	Тема 5. Державне регулювання професійної діяльності закладу вищої освіти	4
6	Тема 6. Шляхи та засоби підвищення ефективності вищої освіти в Україні	4
7	Тема 7. Управління якістю освітніх та наукових послуг в системі вищої освіти	2
	Разом	22

4.2.2 заочна форма навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
3	Тема 1. Розвиток освіти в Україні в контексті глобалізації	2
4	Тема 2. Нормативно-правова база забезпечення професійної діяльності працівників	2
5	Тема 3. Державне регулювання професійної діяльності закладу вищої освіти	2
6	Тема 4. Шляхи та засоби підвищення ефективності вищої освіти в Україні	2
7	Тема 5. Управління якістю освітніх та наукових послуг в системі вищої освіти	2
	Разом	10

4.4. Завдання для самостійної роботи

4.4.1 денна форма навчання

№	Назва теми	Кіл. год.
1	Стратегічні завдання ЗВО на сучасному етапі становлення України, як незалежної Європейської держави	10
2	Вища освіта України : мета та основні завдання	11
3	Розвиток освіти в Україні в контексті глобалізації	12
4	Нормативно-правова база забезпечення професійної діяльності працівників	12
5	Державне регулювання професійної діяльності закладу вищої освіти	12
6	Шляхи та засоби підвищення ефективності вищої освіти в Україні	12
7	Управління якістю освітніх та наукових послуг в системі вищої освіти	12
Разом		81

4.4.2 заочна форма навчання

№	Назва теми	Кіл. год.
1	Стратегічні завдання ЗВО на сучасному етапі становлення України, як незалежної Європейської держави	15
2	Вища освіта України : мета та основні завдання	15
3	Розвиток освіти в Україні в контексті глобалізації	15
4	Нормативно-правова база забезпечення професійної діяльності працівників	15
5	Державне регулювання професійної діяльності закладу вищої освіти	15
6	Шляхи та засоби підвищення ефективності вищої освіти в Україні	20
7	Управління якістю освітніх та наукових послуг в системі вищої освіти	20
Разом		115

4.5. Індивідуальне навчально-дослідне завдання

1. Підготовка інформацій з питань нормативно-правових актів «Про Освіту», «Про вищу освіту».

2. Підготовка і обговорення творчих завдань на теми: «Розвиток освіти в Україні в контексті глобалізації», «Практичні засади діяльності закладів вищої

освіти України в сучасних умовах», «Повноваження та функціонування місцевих органів державної виконавчої влади та органів місцевого самоврядування», «Основні завдання та функції Департаменту вищої освіти», «Головні завдання та права закладу вищої освіти», «Структура закладу вищої освіти», «Статут ЗВО», «Коллективний трудовий договір», «Акредитація закладів вищої освіти», «Законодавче і нормативно-правове забезпечення вищої та післядипломної освіти в Україні».

4.6. Методи навчання

Під час вивчення дисципліни Теорія і практика вищої професійної освіти в Україні передбачено комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів та методів стимулювання і мотивації їх навчання, що сприяє розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця, з урахуванням індивідуальних особливостей учасників освітнього процесу.

З метою формування професійних компетентностей широко впроваджуються інноваційні методи навчання. Це – комп'ютерна підтримка освітнього процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод, проєктний метод тощо).

За джерелами знань на заняттях використовуються словесні (розповідь, бесіда, лекція) та практичні методи.

За рівнем самостійної розумової діяльності використовуються проблемно-інформаційний, проєктно-пошуковий, дослідницький методи.

Із метою забезпечення максимального засвоєння студентами матеріалу курсу використовуються наступні методи навчання:

1) Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- словесні (лекція-монолог, лекція-діалог, проблемна-лекція);
- наочні (демонстрування);
- практичні методи (практичні завдання).

2) Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

- метод проблемного викладу матеріалу;
- моделювання життєвих ситуацій;
- мозковий штурм;
- метод опори на життєвий досвід;
- навчальної дискусії.

3) Методи контролю й самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

- усного контролю;
- письмового контролю;
- самоконтролю та взаємоконтролю;
- рецензування відповідей.

4.7. Засоби діагностики результатів навчання здобувачів освіти.

Порядок та критерії виставлення балів

Контрольні заходи здійснюються з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, системності, всебічності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання можуть бути:

- екзамен;
- реферат;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;

Використовуються такі методи контролю (усний, письмовий), які мають сприяти підвищенню мотивації магістрантів до освітньої діяльності.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, здатності осмислити зміст теми. Поточний контроль знань студентів здійснюється за двома напрямками: I – контроль навчально-творчої діяльності, систематичності та активності роботи на семінарських заняттях; II – контроль за виконанням завдань для самостійного опрацювання.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню можуть підлягати: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на семінарських заняттях; активність при обговоренні питань семінарського заняття тощо.

У разі невиконання завдань поточного контролю студент має право скласти їх індивідуально до останнього практичного заняття за дозволом завідувача кафедри. Порядок такого контролю регламентований викладачем.

Завданням підсумкового контролю є перевірка розуміння студентом програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо

Підсумковий/Семестровий контроль проводиться у формі екзамену у терміни, передбачені графіком навчального процесу. Завданням екзамену є перевірка розуміння програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між розділами, здатності творчого використання накопичених знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо. В умовах реалізації компетентнісного підходу екзамен оцінює рівень засвоєння магістрантом компетентностей, що передбачені кваліфікаційними вимогами.

4.8. Перелік програмових питань для самоконтролю:

1. Визначити перелік необхідних ресурсів для організації освітнього процесу у ЗВО.
2. Охарактеризувати ступені вищої освіти.
3. Дати визначення поняття «учасники освітнього процесу».
4. Охарактеризувати сутність практичної підготовки студентів у ЗВО.
5. Обґрунтувати процес здійснення моніторингу розвитку ЗВО

6. Дати визначення поняттю «органи студентського самоврядування у сфері вищої освіти».
7. Обґрунтувати сутність та значення вищої освіти в Україні.
8. Визначити принципи розвитку вищої освіти.
9. Охарактеризувати незалежність здобуття вищої освіти від політичних партій та громадських організацій.
10. Визначити складові успішної інтеграції системи вищої освіти України у Європейській освітній простір
11. Охарактеризувати прогресивні традиції національної вищої школи.
12. Пояснити значення наступності процесу здобуття вищої освіти.
13. Передумови прийняття Закону «Про вищу освіту».
14. Охарактеризувати позиціонування фахівця у суспільному поділі праці.
15. Пояснити значення автономії закладу вищої освіти у процесі його розвитку.
16. Обґрунтувати складові успішної академічної мобільності.
17. Визначити основні чинники академічної свободи студентів вищої школи.
18. Дати визначення поняття «вища освіта в Україні».
19. Обґрунтувати основні засади відкритості формування структури і обсягу освітньої та професійної підготовки фахівців з вищою освітою.
20. Охарактеризувати структуру освіти в Україні.
21. Проаналізувати нормативно-правову базу організації навчального процесу
22. Пояснити сутність ЄКТС.
23. Охарактеризувати мотиваційні засади здобувачів вищої освіти.
24. Обґрунтувати поняття «національна рамка кваліфікації».
25. Розкрити особливості форм навчання у закладах вищої освіти.
26. Обґрунтувати тенденції розвитку вищої освіти в Україні
27. Охарактеризувати вплив глобалізаційних процесів на розвиток освіти.
28. Дати визначення поняттю «стандарт вищої освіти»
29. Обґрунтувати систему державного управління освітньої діяльності закладів вищої освіти.
30. Визначити основні компетентності випускника ЗВО.
31. Назвати форми атестації здобувачів вищої освіти.
32. Обґрунтувати систему стандартів вищої освіти.
33. Назвати фахові компетентності викладача ЗВО.
34. Пояснити значення поняття «освітня діяльність у ЗВО»
35. Охарактеризувати нормативно-правові акти, що регламентують організацію навчального процесу у вищій школі України.
36. Проаналізувати відмінність складових змісту освіти: нормативної та вибіркової.
37. Дати визначення поняття «результати навчання».
38. Обґрунтувати права ЗВО, що визначають його автономію.
39. Проаналізувати основні види діяльності викладача ЗВО.
40. Дати визначення поняття «спеціалізація».
41. Обґрунтувати діяльність ВРУ та КМУ у формуванні державної

політики вищої освіти.

42. Визначити особливості навчальної роботи викладачів закладів вищої освіти.
43. Пояснити сутність поняття «компетентність випускника ЗВО»
44. Обґрунтувати можливості міжнародної діяльності навчальних закладів вищої освіти.
45. Охарактеризувати шляхи фінансування ЗВО.
46. Дати визначення поняття «спеціальність».
47. Обґрунтувати основні чинники підвищення якості вищої освіти.
48. Визначити складники сприяння державно-приватного партнерства у вищій освіті.
49. Пояснити значення поняття «освітня програма».
50. Визначити особливості ступеневості вищої освіти в Україні.
51. Охарактеризувати сутність державної підтримки підготовки фахівців з числа осіб з особливими потребами.
52. Дати визначення поняття «галузь знань».
53. Визначити порядок проведення державної атестації.
54. Охарактеризувати права громадян України на здобуття вищої освіти за другою спеціальністю.
55. Визначити рівні підготовки фахівців з вищою освітою.
56. Обґрунтувати процес здійснення підготовки докторів філософії освіти.
57. Охарактеризувати сутність освітньо-наукової програми.
58. Дати роз'яснення щодо поняття «якість вищої освіти».
59. Назвати складові системи вищої освіти.
60. Визначити принципи забезпечення якості вищої освіти.
61. Охарактеризувати ступеневість вищої освіти.
62. Визначити органи, що здійснюють управління у сфері вищої освіти.
63. Охарактеризувати сутність набуття найвищих компетентностей для здобуття наукового ступеня доктор наук.
64. Дати визначення поняття «галузь знань».
65. Визначити перелік необхідних ресурсів для організації освітнього процесу у ЗВО.
66. Охарактеризувати ступені вищої освіти.
67. Дати визначення поняття «учасники освітнього процесу».
68. Охарактеризувати сутність практичної підготовки осіб які навчаються у ЗВО
69. Обґрунтувати процес здійснення моніторингу розвитку ЗВО.
70. Дати визначення поняттю «органи громадського самоврядування у сфері вищої освіти»
71. Охарактеризувати зміст навчального плану у ЗВО.
72. Визначити шляхи формування державної політики у сфері вищої освіти.
73. Дати визначення поняття «заклад вищої освіти».
74. Обґрунтувати право безоплатного здобуття вищої освіти у ЗВО.
75. Охарактеризувати організаційно-педагогічні умови здобуття вищої освіти.

76. Охарактеризувати значення розвитку індивідуального самопізнання у процесі здобуття вищої освіти.
77. Пояснити поняття «особистість - найвища цінність суспільства».
77. Обґрунтувати сутність нормативного та вибіркового компонентів змісту освіти у ЗВО.
78. Визначити основні вимоги до змісту освіти у вищій школі.
79. Пояснити поняття «гуманізація вищої освіти»
80. Охарактеризувати процес ліцензування закладів вищої освіти.
81. Пояснити порядок присвоєння вченого звання професора і доцента в Україні.
82. Дати визначення поняття «державні освітні стандарти у вищій школі»
83. Обґрунтувати складові чинники системи освіти в Україні
84. Охарактеризувати заклади вищої освіти, які діють в Україні.
85. Назвати освітні рівні у системі вищої освіти.
86. Визначити сутність поняття (ECTS) Європейської кредитно - трансферної системи та обґрунтувати мету її впровадження у закладах вищої освіти.
87. Проаналізувати етапи і особливості атестації закладів вищої освіти, вказати на її періодичність.
88. Розкрити алгоритми наукових робіт студентів.
89. Обґрунтувати сутність післядипломної освіти в Україні.
90. Охарактеризувати основні ознаки Болонського процесу.
91. Дати визначення поняття «магістр».
92. Обґрунтувати систему нормативних документів сфери вищої освіти.
93. Визначити загальні принципи суспільного поділу праці в Україні.
94. Пояснити поняття «зміст навчання у ЗВО».
95. Обґрунтувати розвиток людиноцентристських тенденцій у процесі надання вищої освіти.
96. Охарактеризувати основні принципи розвитку вищої освіти в Україні.
97. Довести необхідність індивідуального плану студента.
98. Значення практичної підготовки у професійній діяльності майбутніх фахівців.
99. Складові чинники ефективного розвитку освіти в Україні.

4.9. Схема нарахування балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Екзамен	Сума	
Розділ 1		Розділ 2			Контроль на робота	ІНДЗ	Разом	Макс. - 40	100
T1	T2 T3	T4	T5 T6 T7						
5	5 5	5	5 5 5		5	20	60		

T1, T2 ... T6 – теми розділів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі	Оцінка за національною шкалою
-------------------	-------------------------------

види навчальної діяльності	для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
90-100	відмінно	Зараховано
82-89	добре	
74-81		
64-73	задовільно	
60-63		
35-59	незадовільно	незараховано
1-34	незадовільно	незараховано

5. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

5.1. Рекомендована література

Базова:

1. Болюбаш Я.Я. Болонський процес: подолання стереотипів: Розмова з директором департаменту вищої освіти МОН України/ Я.Я.Болюбашем // Освіта України, 2004. - № 21. - С.4 - 6.

2. Бобров В.Я. Особливості розвитку вищої освіти в період глобалізації /В.Я. Бобров // Проблеми освіти, 2008. - № 54. - С.8 - 9.

3. Бобров В.Я. Макроекономічне прогнозування системи вищої освіти України - пріоритетний напрям її розвитку. Монографія / В.Я Бобров // - К.: "Ризографіка ", 2007. - 196 с.

4. Борецька І.Я. Особливості рейтингового контролю знань студентів/ І.Я. Борецька // Освіта технікуми, коледжі, 2009. - № 1. С. 5 - 6.

5. Бужикова Р. П. Нові пріоритети розвитку сучасної освіти/ Р. П. Бужикова // Вища освіта України, 2006. - №4. - С.2.

6. Вища освіта в Україні: навч. посіб. / Кремень В.Г., Ніколаєнко С.М., Степко М.Ф та ін. - К.: "Знання", 2005. - 235с.

7. Вища школа України і Болонський процес. Бібліографічний покажчик / К.: Вид- во Європейського університету, 2006. - 56с.

1. Дмитриченко М.Ф. Вища освіта і Болонський процес / Дмитриченко М.Ф// - К.: " Кондор", 2008. - 86с.

2. Євтушевський В.А. Управління інноваційним розвитком у ВНЗ України/ В.А. Євтушевський // Проблеми освіти, 2008. - № 54. - С.1-2.

3. Єльнікова Г.В. Основи адаптивного управління: Курс лекцій. / Г.В. Єльнікова// - К.:ЦППО АПН України, 2002. - 133с.

4. Єнциклопедія освіти (Авшенюк Н.М., Биков В.Ю., Даниленко Л.І., Олійник В.В та ін.). - К.: Юрінком Інтер, 2008. - 683с.

5. Забезпечення якості вищої освіти - важлива умова інноваційного розвитку:матеріали до доповіді Міністра освіти і науки України С.М.Ніколаєнка до підсумкової колегії Міністерства освіти і науки. - Харків, 2007.

6. Закон України «Про вищу освіту» / Освіта України, 2002. - № 17. - С.2

7. Коваленко О.К. Чого і як треба навчати в сучасному світі гострої конкуренції: Болонський процес / О.К. Коваленко//Освіта України, 2008. - № 20. - С.11-12.

8. Корольов Б.І. Болонський процес: Вища школа України / Корольов Б.І. - К.: "Кондор", 2008. - 98с.
9. Корсак К.В. Вища освіта і Болонський процес / К.В. Корсак// - К.: "Кондор", 2008. - 112 с.
10. Кремінь В.Г. Болонський процес в Україні / В.Г. Кремінь// - К.: "Кондор", 2008. - 126с.
11. Кремінь В.Г. Вища освіта України і Болонський процес / В.Г. Кремінь // - К.: "Кондор", 2008. - 118с.
12. Кудіна В.В. Педагогіка. Кредитно - модульна організація вивчення курсу / В.В. Кудіна // - К. : ТОВ "ЦУЛ", 2007. - 225с.
13. Кучер В.О. Індивідуалізація навчання. / В.О. Кучер // Освіта технікуми, коледжі, 2009. - №1. - с.11.
14. Лікарчук І.Л. Зовнішнє незалежнє оцінюваннє. Інформаційні матеріали / І.Л. Лікарчук // - К.: "Інститут сучасного підручника", 2007. - 185с.
15. Микитюк П.П. Інноваційна діяльність /П.П. Микитюк // - К.: "ЦУЛ", 2009, - 165с.
16. Муц М.М. Упровадженнє кредитно-модульної системи навчання / М.М. Муц //Освіта технікуми, коледжі, 2009. - № 1. - С.2 - 3.
17. Наукова та інноваційна діяльність в Україні. - К.: ДП ІВЦ Держкомстату України, 2006.
18. Національна доктрина розвитку освіти України в ХХІ столітті. - К.: Шкільний світ, 2001.
19. Ніколаєнко С.М. Освіта в інноваційному поступі суспільства. Монографія / С.М. Ніколаєнко// - К.: "Знання", 2006. - 165с.
20. Ніколаєнко С.М. Управління якістю вищої освіти: теорія, аналіз і тенденції розвитку. Монографія / С.М. Ніколаєнко// - К.: Київський національний торг.-економ. Університет, 2007. - 124с.
21. Ніколаєнко С.М. Про законодавче забезпечення діяльності вищих навчальних закладів І та ІІ рівнів акредитації / С.М. Ніколаєнко// Вища школа, 2004. - №1. - С. 6 - 8.
22. Олійник В.В. Концептуальні підходи до формування ціннісної управлінської еліти в освітньому середовищі / В.В. Олійник// Теорія і практика управління соціальними системами: філософія, психологія, соціологія. - Харків: НТУ ХП, 2008. - №2. - С. 45 - 51.
23. Панов М.І. Вища освіта: Нормативно-правові акти про організацію освіти у ВНЗ / М.І. Панов //К.: " Кондор", 2008. - 312с.
24. Парламентські слухання окресленнє стану і перспективи розвитку вищої освіти України // Освіта України, 2006. - № 40. - С.12 - 14.
25. Пащенко О.В. Особливості структури і змісту методичного забезпечення навчального процесу при впровадженні кредитно-модульної системи. / Ольга Пащенко, Лариса Сергєєва, Алевтина Молчанова // Післядипломна освіта в Україні, 2006. - №1. - С. 12 - 14.
26. Петренко В.Л. Стандарти вищої освіти у контексті Болонського процесу: історія сучасний стан перспективи. / В.Л.Петренко// Проблеми освіти, 2006. - №4. - С.5 - 7.
27. Підготовка керівника навчального закладу до управлінської діяльності

в ринкових умовах: навч. пос. / за ред. Л. Чміля, В.Маслова, Г.Дмитренко, Г.Єльнікової, Г.Федорова. К.: Логос, 2006. - 128с.

28. Пінчук Є.А. Тенденції розвитку вищої освіти в світі та Європі в предболонський період. / Є.А. Пінчук// Проблеми освіти, 2008. - № 55.

- С. 3-4.

29. Поберезька Г.Г. Болонський процес як засіб об'єднання та осучаснення європейської вищої освіти / Г.Г. Поберезька//Нові технології навчання: Науково - методичний збірник - К.: НМЦ ВО, 2006. - с. 36

30. Похресник А.К. Тиск нових суспільних вимог на вищу освіту: її структура і підготовка кадрів 21 століття. / А.К. Похресник// Проблеми освіти, 2008. - № 54. - С.11-12.

31. Розвиток системи освіти в Україні та країнах світу: Навч. - метод. комплекс / За ред. В.В.Олійника. - К.: Міленіум, 2005. - 283 с.

32. Ржевська А.В. Сучасні проблеми реалізації програми європейської студентської мобільності ККК/ЕКА8МП8. / А.В. Ржевська//Нові технології навчання, 2006. - № 53. - С.7-9.

33. Тимошко Г. М. Організаційна культура як чинник ефективної взаємодії викладача і студента в організації навчального процесу у ВНЗ/ Г. М. Тимошко //Педагогіка і психологія професійної освіти : науково-методичний журнал. - 2015. - № 1.- С. 80-93.

34. Тимошко Г. М. Роль лідерських якостей у процесі формування і розвитку організаційної культури керівника ЗНЗ / Г.М. Тимошко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету - Чернігівський НПУ ім.Т.Г.Шевченка, 2012. - Вип. 104. - Т. 2.- С. 148- 153.

35. Тимошко Г. М. Фахова підготовка / Г.М. Тимошко // Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; [упор.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна; ред.. рада.: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.] ; Нац. Акад.. пед.. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. - К. : Основа, 2014. - С. 442-443.

36. Тимошко Г. М. Форма навчання / Г.М. Тимошко // Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; [упор.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна; ред.. рада.: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.] ; Нац. Акад.. пед.. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. - К. : Основа, 2014. - С. 445

37. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів / Г.М.Тимошко //Проблеми освіти: Наук. -метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. - К., 2015. - Вип. 83. част. 2.

38.Україна. Міністерство освіти і науки. Про проведення педагогічного експерименту з кредитно - модульної системи організації навчального процесу: Наказ №48 від 23.01.04 // Освіта, 2004. - №38. - С. 2-3.

39.Фініков Т.В. Вища освіта України: забезпечення та контроль якості /Т.В. Фініков// К.: " Кондор", 2008. - 246 с.

40. Фонтейн. П. Європа у 12 кроках /П.Фонтейн// К.: " Віва-Прінт", 2008. - 48с.

41.Цехмістова Г.С. Підготовка працівників сфери туризму на шляху

Додаткова:

1. Алексєєнко Т. А. Управління якістю підготовки фахівців в університеті в контексті Болонського процесу / Т. А. Алексєєнко // Педагогічний процес: теорія і практика : зб. наук. праць. - К., 2004. - Вип. 1. - С. 7-18.
2. Алексюк А.М. Педагогіка вищої школи. Історія. Проблеми / А.М. Алексюк // К. : Либідь, 1998. - 558 с.
3. Педагогіка вищої школи : підручник / В. П. Андрущенко, І. Д. Бех, І. С. Волощук [та ін.] ; за ред. В. Г. Кременя ; АПН України, Інститут вищої освіти. - К. : Педагогічна думка, 2009. - 256 с.
4. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи / Л. В. Артемова. - К. : Кондор, 2008. - 271 с.
5. Артемова Л. В. Педагогіка і методика вищої школи : навч. -метод. посібн. для викл., аспір., студ. магістр. / Л. В. Артемова// - К. : Кондор, 2008. - 272 с.
6. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / І. О. Бартенєва, І. М. Михайлова, І. М. Бужина [та ін.] ; Південноукраїнський держ. пед. ун -т ім. К.Д. Ушинського. - Одеса : ПДПУ ім. К. Д. Ушинського, 2002. - 344 с.
7. Бондар В. І. Дидактика: ефективні технології навчання студентів / В. І. Бондар. - К. : Вересень, 1996. - 129 с.
8. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посібник / за ред. В. Г. Кременя. - Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2004. - 384 с.
10. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : підручник за модульно- рейтинговою системою навчання для студентів магістрантів / С. С. Вітвицька. - К. : Центр навчальної літератури, 2006. - 384 с.
11. Гончаренко С. У. Методика як наука /С.У. Гончаренко//-К.: Хмельницький, 2000. - 30 с.
12. Гура О. І. Педагогіка вищої школи: вступ до спеціальності : навч. посібник / О. І. Гура. - К., 2005. - 224 с.
13. Дидактичні системи у вищій освіті : навч. посіб. / авт. -упоряд. В. В. Бойченко. - Умань : ПП Жовтий О. О., 2013. - 121 с.
14. Дичківська І. М. Інноваційні педагогічні технології : навч. посібник для студентів вищих навч. закладів / І. М. Дичківська. - К. : Академвидав. - 2004. - 334 с.
15. Кудіна В. В. Педагогіка вищої школи : навч. посібник для студ. вищих навч. закл. / В. В. Кудіна, М. І. Соловей, Є. С. Спіцин. - 2-ге вид., доп. і переробл. - К. : Ленвіт, 2007. - 194 с.
16. Кузьмінський А. І. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / А. І. Кузьмінський// - К. : Знання, 2005. - 486 с.
17. Лекції з педагогіки вищої школи / за ред. В. І. Лозової. - Х. : ОВС, 2006. - 496 с.
18. Марушкевич А. А. Педагогіка вищої школи: теорія виховання : навч. посіб. / А. А. Марушкевич ; Київський національний ун-т ім. Тараса Шевченка. - К. : ВПЦ "Київський ун-т", 2006. - 60 с.

19. Нагаєв В. М. Методика викладання у вищій школі : навч. посібник / В. М. Нагаєв// - К. : Центр учбової літератури, 2007. - 232 с.
20. Національна доктрина розвитку освіти у XXI столітті // Освіта України. – 2001. - № 1. - С. 22-25.
21. Ортинський В. Л. Педагогіка вищої школи / В. Л. Ортинський// - К. : Центр учбової літератури, 2009. - 470 с.
22. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. / З. Н. Курлянд, Р. І. Хмелюк, А. В. Семенова [та ін.] ; за ред. З. Н. Курлянд. - 3-тє вид., перероб. і доп. - К. : Знання, 2007. - 495 с.
23. Педагогіка вищої школи / за ред. В. Г. Кременя// - К. : Педагогічна думка, 2009. - 255 с.
24. Педагогіка вищої школи : словник-довідник / Гуманитарний ун-т "Запорізький ін-т держ. та муніципального управління" ; укл. О.О. Фунтікова. - Запоріжжя : ГУ ЗІДМУ, 2007. - 404 с.
25. Руснак І. С. Педагогіка і психологія вищої школи : навч.- метод. посібн. / І. С. Руснак, М. Г. Іванчук ; Чернівецький національний ун-т ім. Юрія Федьковича. - 2-ге вид., доп. - Чернівці : Букрек, 2009. - 176 с.
26. Слепань З. І. Наукові засади педагогічного процесу у вищій школі / З.І. Слепань// - К. : НПУ, 2000. - 210 с.
27. Фіцула М. Педагогіка вищої школи : навч. посібник / М. Фіцула // 2-ге вид., доп. К. : Академвидав, 2010. - 456 с.

5.2. Методичне забезпечення

1. Окольнича Т. В., Шарошкіна Т. А. Тенденції розвитку вищої освіти України (друга половина XX – початок XXI століття: монографія. Кропивницький: «Ексклюзив-Систем», 2022. – 246 с.
2. Костенко Л. Д., Окольнича Т. В., Ситнік Т.І. Освітній простір міста Кропивницького 1991–2021 роки (хроніка розвитку від незалежності до сьогодення): **навчально-методичний посібник**. Дніпро : Середняк Т. К., 2022. 108 с.

5.3. Інформаційні ресурси (перелік інформаційних ресурсів)

1. Бібліотека гуманітарних текстів «Аудиторіум» - <http://www.auditorium.ru>
2. Бібліотека гуманітарного Інтернет-університету - <http://www.i-u.ru/biblio>
3. Відкрита електронна бібліотека - <http://orel.rsl.ru>
4. Бібліотека «Золота філософія» - <http://philosophy.allru.net>
5. Електронна бібліотека з філософії - <http://filosof.historic.ru>
6. Електронна гуманітарна бібліотека - <http://www.gumfak.ru/>
7. Портал «Філософія online» - <http://phenomen.ru>
8. Сайт Інституту філософії НАН України ім. Г.С. Сковороди - <http://filosof.com.ua>
9. Філософський портал - <http://www.philosophy.ru>
10. Філософська енциклопедія - <http://terme.ru>
12. Stanford Encyclopedia of Philosophy - <http://plato.stanford.edu>
13. The Internet Encyclopedia of Philosophy (IEP) - <http://www.iep.utm>

6. ПОЛІТИКА ЩОДО АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Політика щодо академічної доброчесності формується на основі дотримання принципів академічної доброчесності відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», «Про видавничу справу», з урахуванням норм Положення «Про академічну свободу та академічну доброчесність в Центральнотукаїнському державному педагогічному університеті імені Володимира Винниченка» (затверджене вченою радою, протокол №2 від 30.09.2019; №10 від 07.02.2022).